

DRŽAVNO NATJECANJE IZ POVIJESTI

1. SKUPINA: VII. RAZRED

ŠKOLSKA GODINA: 2016. / 2017.

ČETVRTAK, 11. SVIBNJA 2017.

10:00 – 11:00 sati

ZAPORKA: _____

OIB: _____

BROJ BODOVA:

50	
----	--

ČLANOVI PROSUDBENOG POVJERENSTVA:

1. _____

2. _____

3. _____

POSTOTAK RIJEŠENOSTI ISPITA: _____

(mjesto i nadnevak)

NAPUTCI:

1. Imate 60 minuta za rješavanje ispita.
2. Odgovore u ispitu upisujete na za to predviđena mjesta. Ispred svake skupine zadataka nalazi se uputa za njihovo rješavanje. Pozorno ju pročitajte.
3. Ispit pišite plavom ili crnom kemijskom olovkom. Pišite čitko. Nečitki odgovori bodovat će se s 0 bodova.
4. Osobna imena i prezimena te geografska imena pišite izvorno prema udžbenicima odobrenim od MZOS-a u šk. g. 2014./2015.
Poštujte pravopisna pravila i pišite pisanim slovima.
5. Jednom napisane odgovore nije dopušteno prepravljati.
6. Možete koristiti list za koncept tijekom rješavanja ispita. List za koncept predviđen je kao pomoćni list i on se neće bodovati. U omotnici zajedno s ispitom predajete i list za koncept. Želimo Vam mnogo uspjeha!

I. U zadatcima koji slijede samo je jedan odgovor točan. Zaokružite slovo ispred točnog odgovora.

1

1. Pozorno pogledajte prikazanu tablicu.

SJEVERNA HRVATSKA	2 621 954
DALMACIJA	645 666
ISTRA S RIJEKOM	453 372
Ukupno svih stanovnika na području Hrvatske	3 720 992

Na koje se povijesno razdoblje odnose prikazani podatci o broju stanovnika?

- A. kraj 18. stoljeća
- B. sredinu 19. stoljeća
- C. kraj 19. stoljeća
- D. početak 20. stoljeća

1

2. Na koju se osobu odnosila izjava austrijskog cara: „Velika je šteta što maršal nije ostao u Dalmaciji dvije-tri godine duže.“?

- A. Augustea Marmonta
- B. Napoleona I. Bonapartea
- C. Vincenza Dandola
- D. Clemensa von Metternicha

1

3. Pozorno pogledajte sliku Francisca de Goye.

Vojsci kojega carstva su pripadali vojnici koji na slici strijeljaju ustanike?

- A. britanskog
- B. francuskog
- C. pruskog
- D. ruskog

1

4. Pozorno pogledajte prikazani slikovni prilog.

Koji se događaj povezuje uz prostor prikazan na slikovnome prilogu?

- A. otvorenje Prve dalmatinsko-hrvatsko-slavonske gospodarske izložbe
- B. srpanjske žrtve
- C. spaljivanje mađarske zastave
- D. proglašenje hrvatskog jezika službenim

1

5. Pozorno pogledajte slikovni prilog koji prikazuje stanje u Hrvatskoj 1869. godine.

Što označava postotak prikazan na slikovnome prilogu?

- A. omjer zaposlenih u poljoprivredi i turizmu
- B. omjer stanovništva sa završenom osnovnom školom i visokoobrazovanog stanovništva
- C. omjer članova *frankovaca* i *domovinaša* nakon raspada Stranke prava
- D. omjer nepismenog i pismenog stanovništva

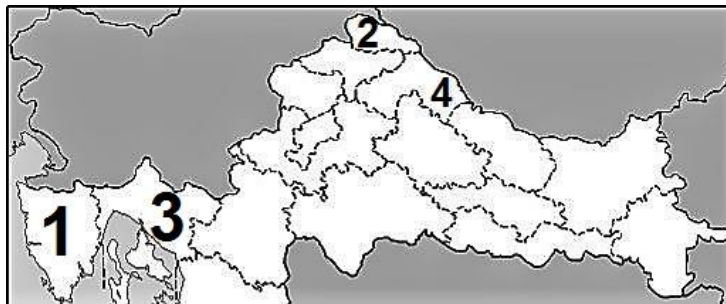

1

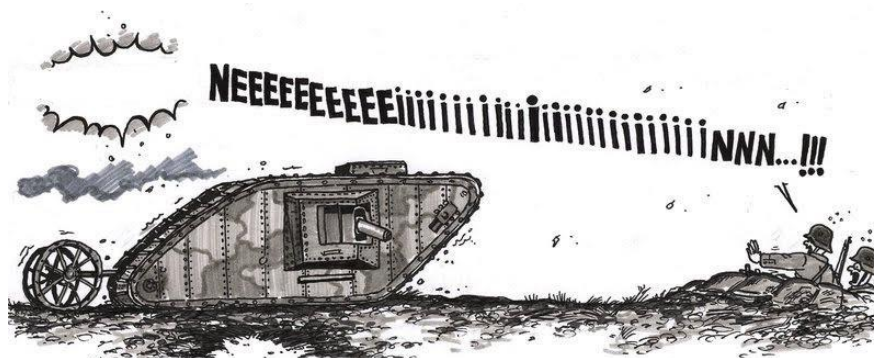
6. Pozorno pogledajte prikazani slikovni prilog.

Kojim je brojem označeno područje koje se prema zamisli Janka Draškovića nije trebalo nalaziti u sklopu Velike Ilirije?

- A. brojem 1
- B. brojem 2
- C. brojem 3
- D. brojem 4

1

A. solunskom
B. istočnom
C. zapadnom
D. talijanskom

1

A. Ante Trumbić
B. Frano Supilo
C. Antun Radić
D. Juraj Dobrila

1	
---	--

9. Koji je fakultet uz filozofski i pravni 1776. godine činio sastavnicu Kraljevske akademije?

- A. teološki fakultet
- B. medicinski fakultet
- C. pedagoški fakultet
- D. tehnički fakultet

II. U sljedećim zadatcima povežite međusobno srodne sadržaje. Upišite slovo iz lijevog stupca na odgovarajuću crtu ispred broja u desnom stupcu. Tri su crte viška.

3	
---	--

10. Povežite osobu s odgovarajućom titulom.

	_____ 1. Eugen Kvaternik
A. fra	_____ 2. Josip Jelačić
B. barun	_____ 3. Janko Drašković
C. feldmaršal	_____ 4. Svetozar Boroević
	_____ 5. Grgo Martić
	_____ 6. Ivan Kukuljević-Sakcinski

3

11. Povežite hrvatske banove s razlogom njihovog odstupanja s banske funkcije.

A. Josip Šokčević

B. Ladislav Pejačević

C. Ivan Mažuranić

- _____ 1. zbog kraljeve zabrane ilirskog imena
- _____ 2. zbog nemogućnosti smirivanja protumađarskog pokreta
- _____ 3. zbog sukoba sa Crkvom oko upravljanja školstvom
- _____ 4. zbog nezadovoljstva kraljevom odlukom o podređivanju Hrvatske Ugarskoj
- _____ 5. zbog pristajanja uz ideje pravaša o samostalnoj Hrvatskoj
- _____ 6. zbog kraljevog odbijanja pripajanja Vojne krajine s Banskom Hrvatskom i nerješavanja hrvatsko-ugarskih financijskih problema

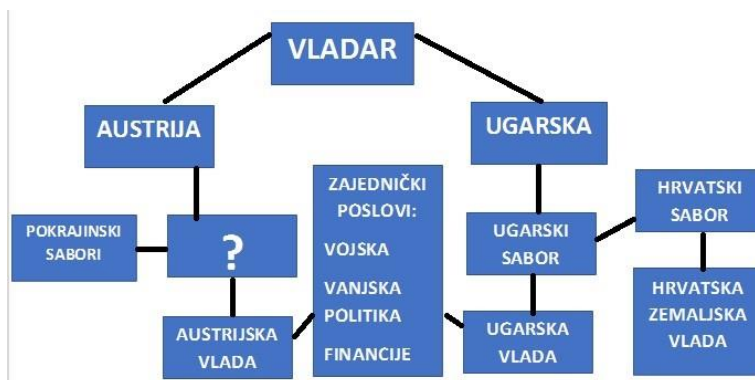
III. U sljedećim zadacima odgovorite na pitanja kratkim odgovorima.

1

12. Koji je grad prije Sarajeva bio sjedište bosanskog vezira?

1

13. Pozorno pogledajte prikazani slikovni prilog.

Kako se nazivalo tijelo vlasti koje je na slikovnom prilogu obilježeno upitnikom?

1

14. Pozorno pročitajte prikazani povijesni izvor.

Ban Jelačić sudjelovao je u još jednom važnom događaju iz poštanske povijesti. Bilo je to 28. rujna 1850., na dan prve brzojavne komunikacije u Hrvatskoj. Podban Benko Lentulaj uputio je iz Zagreba u Beč brzojav u kojem je pisalo: „(...) je u redu“, a iz Beča je poslan brzojav bana Josipa Jelačića: „S radostju sam primio vašu viest.“

Kako se naziva tehnički izum koji je omogućio opisanu komunikaciju?

1

15. Koji je bio naziv za društveni sloj bogatoga građanstva u usponu, koje je svojim stilom života u 19. stoljeću nastojalo oponašati plemstvo?

1

16. Koje su godine stihovi pjesme „Horvatska domovina“ prihvaćeni za hrvatsku himnu?

1

17. U službi kojega su europskog kralja istraživanja provodili engleski istraživač Stanley i hrvatski istraživač Lerman ?

1

18. Pozorno pogledajte prikazani slikovni prilog.

Kako se naziva skraćivanje ili potpuna zabrana objavljivanja novina ili tekstova poput prikazanog na slikovnom prilogu?

1	
- 19.**
- Kojega je hrvatskog bana pisac Ante Kovačić ismijao u djelu Smrt babe Čengiđkinje?
-
- (ime i prezime)

1	
- 20.**
- Kako se nazivala vojska pristaša ruskog cara koja se uz potporu sila Antante sukobila sa Crvenom armijom?

IV. U sljedećim zadacima poredajte kronološki navedene sadržaje.

U sljedećim zadacima poredajte kronološki navedene sadržaje. Upišite redne brojeve od 1 (najstariji) do 4 (najmlađi) na praznu crtu u lijevom stupcu ispred navoda.

2	
- 21.**
- Kronološki poredajte navedene događaje iz političke i kulturne povijesti.

_____ potpisana Riječka rezolucija

_____ Izidor Kršnjavi napustio mjesto predstojnika Odjela za bogoštovlje i nastavu

_____ u Mostaru pokrenut list „Osvit“

_____ osnovana Hrvatska pučka seljačka stranka

2	
- 22.**
- Kronološki poredajte navedene događaje.

_____ prvi nastup žena na Olimpijskim igrama

_____ žene dobile pravo glasa u SAD-u

_____ ženama i djeci mlađoj od 10 godina potpuno zabranjen rad u rudnicima

_____ osnovana suvremena bolničarska služba

2	
---	--

23. Kronološki poredajte navedene događaje iz crkvene povijesti u 19. stoljeću.

_____ uspostavljena redovita crkvena organizacija u Bosni i Hercegovini

_____ biskup Ivan Antunović pokrenuo „Bunjevačke i šokačke novine“

_____ uspostavljena zagrebačka nadbiskupija

_____ Josip Juraj Strossmayer postao biskup u Đakovu

Zaokružite slovo ispred točnoga kronološkog slijeda navedenih događaja.

1	
---	--

24. Kronološki poredajte događaje iz povijesti Bosne i Hercegovine u 19. i 20. stoljeću.

A. austrougarska vlast uvela civilnu upravu → BiH dobila ustav, sabor i vladu → proglašena jednakost svih građana Osmanskog Carstva pred zakonom → atentat u Sarajevu

B. BiH dobila ustav, sabor i vladu → austrougarska vlast uvela civilnu upravu → proglašena jednakost svih građana Osmanskog Carstva pred zakonom → atentat u Sarajevu

C. austrougarska vlast uvela civilnu upravu → proglašena jednakost svih građana Osmanskog Carstva pred zakonom → BiH dobila ustav, sabor i vladu → atentat u Sarajevu

D. proglašena jednakost svih građana Osmanskog Carstva pred zakonom → austrougarska vlast uvela civilnu upravu → BiH dobila ustav, sabor i vladu → atentat u Sarajevu

1	
---	--

25. Kronološki poredajte događaje iz sportske i kulturne povijesti u Hrvatskoj u 19. i 20. stoljeću.

A. biskup Strossmayer poklonio svoju zbirku slika akademiji u Zagrebu → tjelovježba postala obavezan predmet u školama → skladana opera Nikola Šubić Zrinski → osnovan Hrvatski športski savez

B. tjelovježba postala obavezan predmet u školama → osnovan Hrvatski športski savez → skladana opera Nikola Šubić Zrinski → biskup Strossmayer poklonio svoju zbirku slika akademiji u Zagrebu

C. biskup Strossmayer poklonio svoju zbirku slika akademiji u Zagrebu → skladana opera Nikola Šubić Zrinski → tjelovježba postala obavezan predmet u školama → osnovan Hrvatski športski savez

D. skladana opera Nikola Šubić Zrinski → biskup Strossmayer poklonio svoju zbirku slika akademiji u Zagrebu → osnovan Hrvatski športski savez → tjelovježba postala obavezan predmet u školama

V. Sljedeće zadatke riješite uz pomoć povijesnoga izvora.

26. Pozorno pročitajte prikazani povijesni izvor i odgovorite na postavljena pitanja.

ČLANAK I.

Bugarska će se urediti kao autonomna i tributarna (...) pod suverenstvom Njegova Veličanstva sultana; imat će kršćansku vladu i domaću narodnu vojsku.

ČLANAK XIII.

Na jugu Balkana načinit će se pokrajina pod imenom (...), koja će ostati pod izravnim političkim i vojničkim autoritetom Njegova Veličanstva sultana, ali uz administrativnu autonomiju. Ona će imati kršćanskoga glavnog guvernera.

ČLANAK XXV.

Pokrajine Bosnu i Hercegovinu ima Austro-Ugarska zaposjesti i njima upravljati. Budući da se austro-ugarska vlada ne želi baviti upravom novopazarskog Sandžaka, (...), ostat će osmanska porta ondje i nadalje u vlasti.

1	
---	--

A. U kojem je gradu potpisan sporazum iz prikazanoga povijesnoga izvora?

1	
---	--

B. Što je po državnom uređenju trebala biti Bugarska prema Članku I.?

1	
---	--

C. Koji je naziv pokrajine koja se prema Članku XIII. trebala osnovati na jugu Balkana?

27. Pozorno pročitajte prikazani povijesni izvor i odgovorite na postavljena pitanja.

U to su (...) i njegova vlada još istoga dana (...) objavili svoja prva naređenja.

(...)

Mnogo je važniji „Proglas“ narodne hrvatske vlade od istoga dana (...). Ta „načela“ glase:

1. Sve žive sile naroda upravljene su na oslobođenje naroda ispod švabsko-madžarskoga gospodstva.

2. Jednakost pred zakonom.

3. Pravedno sudstvo.

(...)

6. Sudovanja nema za vrijeme narodnoga ustanka, a izdat će se naknadno posebne naredbe o postojećem zakonu za vrijeme ustanka.

7. Ukidaju se regimente i uvađaju slobodne (...).

(...)

Dano iz glavnoga stana narodne hrvatske vojske, kao iz sjela narodne hrvatske vlade.

U Rakovcu dne. 8. listopada 1871., kanoti dana uzdignuća naroda hrvatskoga za slobodu i nezavisnost.

1	
---	--

A. Koji je političar bio na čelu narodne hrvatske vlade koja je donijela prikazana načela?
(ime i prezime)

1	
---	--

B. Kako se nazivaju slobodne teritorijalne jedinice koje su se prema prikazanim načelima trebale uvesti umjesto regimenti?

1	
---	--

C. Koji je hrvatski pjesnik 1911. godine posvetio epitaf povezan uz opisane događaje?
(ime i prezime)

28. Pozorno pročitajte prikazani povijesni izvor i odgovorite na postavljena pitanja.

- 1. Klub se tvrdo drži državnoga prava hrvatskoga i nastojat će, da se izvede poput sjedinjenja Dalmacije sa Hrvatskom i Slavonijom, i tako da se Trojedna Kraljevina oživotvori. (...)*
3. Klub, pripoznaje potpunu ravnopravnost Hrvata i Srba u Dalmaciji, i to u pogledu vjerskome, narodnome, političkome i književnome.
4. Klub je potpuno neovisan prema vladi, vazda spreman podupirat je u nje djelovanju kad bi cijenio da je po zemlju korisno, a pobijat kad bi cijenio da je štetno. (...)
7. Klub će nastojati da (...), kao glasilo Narodne stranke, gori navedena načela izvađa i brani pred javnim mnijenjem.

Klub, zastupnici Narodne stranke okupljali su se u (...) klubu za zasjedanja (...); za njega je, što je značilo i za Stranku, program sastavio jedan od njezinih prvaka (...).

1	
---	--

A. Kako se naziva institucija vlasti u kojoj je bilo okupljanje kluba zastupnika Narodne stranke?

1	
---	--

B. Koje je glasilo „pred javnim mnijenjem“ trebalo braniti prikazana načela?

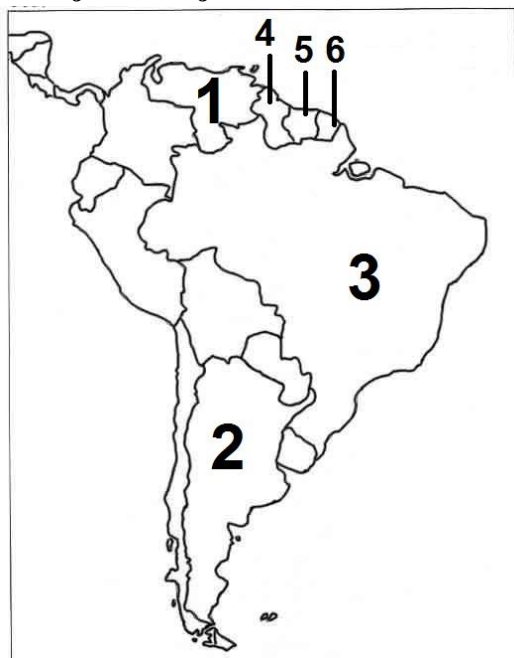
1	
---	--

C. Koji je političar sastavio prikazani program? (ime i prezime)

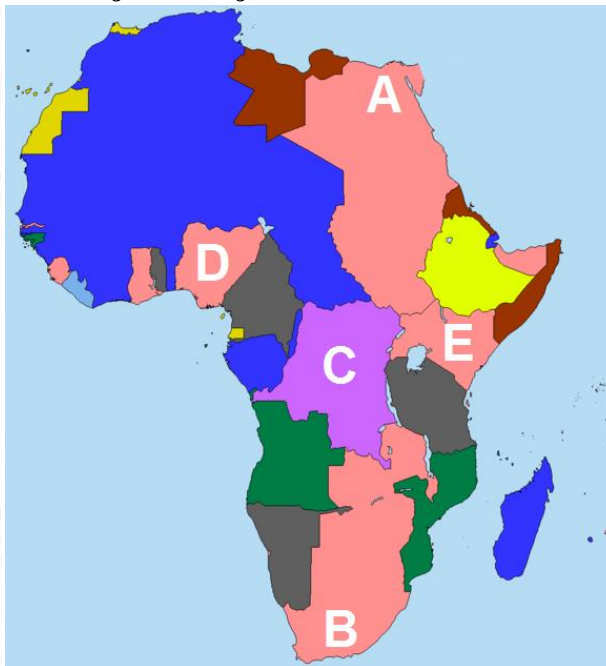
VI. Sljedeće zadatke riješite uz pomoć povijesnih zemljovida

29. Pozorno pogledajte prikazane povijesne zemljovide i odgovorite na postavljena pitanja.

Zemljovid broj 1

Zemljovid broj 2

1

A. Kojim je brojem na zemljovidu broj 1 obilježena država koja je 1822. godine postala carstvo?

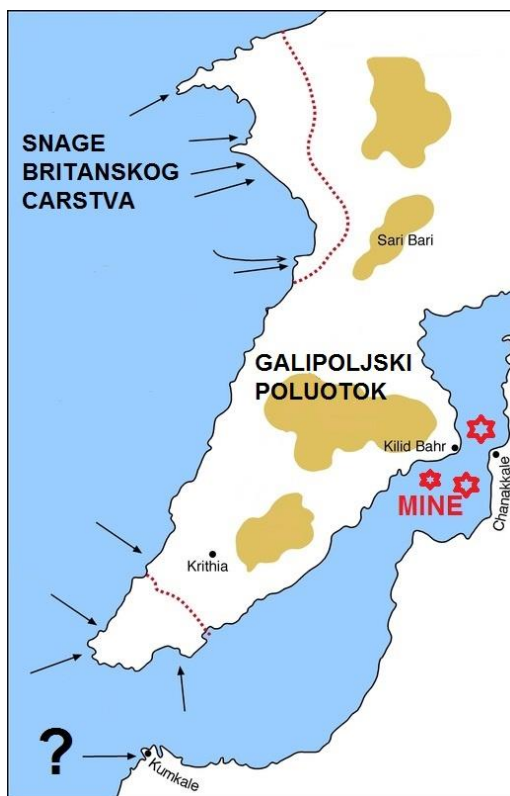
1

B. Kojim je brojem na zemljovidu broj 1 obilježena država koja je bila nizozemska kolonija?

1

C. Kojim je slovom na zemljovidu broj 2 obilježen prostor koji je bio dominion?

30. Pozorno pogledajte prikazani povijesni zemljovid i odgovorite na postavljena pitanja.

1

A. Koje je godine pokrenuta vojna operacija prikazana na povijesnome zemljovidu?

1

B. Kojoj su državi prikazanom vojnom operacijom namjeravale pomoći snage koje su se iskrcale na prikazanom području?

1

C. Snage koje su se europske države iskrcale na području označenom upitnikom?

31. Pozorno pogledajte prikazani povijesni zemljovid i odgovorite na postavljena pitanja.

1

A. Koje je godine izgrađena željeznička pruga obilježena slovom A na povijesnome zemljovidu?

1

B. Kojim je brojem označeno mjesto u kojem je 1866. godine osnovana prva hrvatska čitaonica u Istri?

1

C. Kojim je brojem označeno mjesto koje je bilo glavna ratna luka Habsburške Monarhije?